

Adres:
Berlin-Charlottenburg 2, Postfach Nr.16
Tek nüshası 20 Pl.

Organe
de défense nationale
d'Azerbaïdjan

İnsanlara hürriyet!

Baş muharriri: M. E. Resul-zade

Milletlere istiklâl!

Yıl 3 — 10 günde bir çıkar — Millî Azerbaycan istiklâl davasını terviç eder siyasi gazete — Aboone: Yıl 2; 6 ayı 1 dollar — No. 61

„Vatan" a ric'at

„Vatan için! İşte bir hitap ki kalpleri kahramanlık hissile kabartır! Bir siar ki zengin ve çok safhali hayatımızın her sahâsında teşebbüs ve çalışmanın yaratıcı ateşini parlatır!"

Tırnak içerisinde aldığımız bu satırların bir komünist kaleminden çıktığına inanır mısınız? ...

— !!! ...
Evet, inamızız: Yukarıdaki satırları herhançî milliyetçi bir gazeteden değil, Sovyetler İttihadı Komünist Fırkasının naşiri efkârı „Pravda" gazetesinin baş makalesinden alıyoruz.

„Pravda"nın 9 Haziran tarihli „Vatan için" ünvanını taşıyan bu baş makalesi bütün cihan matbuatı tarafından pek büyük ehemmiyet ve teilsirlerle kaydolundu. Makalenin vatanî ifadesi sade yukarıdaki cümleyle mühnâsar değildir.

Ric'at derindir. Komünizmin internasyonalından nasyonâl-patriyotizme doğru kat'ı bir dönüştürür.

„Vatan müdafası! — İşte hayatın en büyük kanunı!"

„Pravda" şimdi böyle ötüyor. Cihan ihtilâlinin menafîi namına vatan ve milliyet mefhumlarını burjuvalara mahsus göre ve mahdud bir egoizm şiarı olarak sanan komünizmin baş organı bu ötüşüden her türlü tahminin fevkiyi bir yenilik gösteriyor; Herhançî gaddar vatansaver ve milliyetçi bir gazetesinin ancak yazı bilecek biri birden daha patriyotik cümleleri kat'iyen esirgemiyor. Söyle ki artık ne „cihan ihtilâli, ne de onun şerefi ve ilki menfaatleri için" değil, sade „Vatan" hem de „onun şanı, şerefi, kuvvet ve saadeti için" söz söyleniyor.

Aynı zamanda arada-sırada taktik için söylendiği gibi bu „Vatan" kelimesine bu defa artık sosyalistliği ifade eden hiç bir sıfat dahi ilâve edilmemiştir. „Sosyalist veya amale vatanını" müdafaa değil, sade Vatan müdafasından bahsolumuştur.

Ve bu bahis yalnız bir gazete makalesindedir. Vatan ihanet hakkında nesrolunan yeni kanununda dahi bu kelime öteden beri alışık olduğumuz sade sekkile yazılmıştır: Vatana ihanet edenler en yükseğe cezaya çarpanak, idam edileceklerdir.

Vatana ihanet cürmünü teşkil eden cinayetleri sayarken kanun bilhassa düşmana kaçmak veya uçmak maddeleri üzerinde bilhassa durmuştur.

Hele bu „uçmak" tabiri çok meraklıdır. Son zamanlar, bilhassa Uzak-Sark'ta Sovyetler terkle Mancurya'ya iltica eden kız zabitan ve bilhassa tayyarecilerin firarı hadiseleri çoğalmıştır. Herhalde asker kaçaklığının bu nevi mühim bir yekûn halinde olacak ki kanun onu sureti mahsusada kaydetmeğe lüzüm görmüştür.

Harp tehlikesi karşısında Sovyet hükümetinin Versay nizami ve Milletler Cemiyeti hakkında taktik ettiği şu siyasetinin esasından değiştiğini biliyoruz. „Kapitalist dünyasının en mürteciileri" bulunan Fransa burjuvalarını kızık Moskva, bugün askeri ittifığa doğru kan atıyor. Çarlığın gittiği yoldan gitmek istiyor.

Evet, kizk imperyalizm, kendini tehdit eden muazzam kuvvetler karşısında manevra yapıyor:

Yavaşın Vatani! ...

Bir siar onun ağızında şu siyasette yaptığı manevranın iç siyasetteki tezahüründen başka bir şey değildir. Beynelmilletleretaryat ve onun yapacağı ihtilâlden ümidi kesilen Sovyet hükümeti beynelmillet siyasetine nasıl lisavm değişmişse, Komünist Fırkası dahi haricî tehlike karşısında internasyonalizm ve komünizmin çarlarının

Türkiye-İran dostluğu

Sonki günlerde cihan, komsu ve kardeş memleketlerin Türkiye ile İran arasında nümayiş ettirilen pek büyük bir dostluk tezahüratına şahit olmuştur.

Yeni İran'ın reformatoru Rıza Sah Pehlivi Hazretlerinin Türkiye'ye vukubulan ziyareti Türkiye Cumhuriyet hükümeti, matbuatı ve efkârı umumiyesi tarafından son derecede samimi kardeşlik his ve heyvanlıklar karşlanmıştır.

Türkiye matbuatının pek haklı olarak kaydettiği veçhile, medeni, siyasi ve iktisadî sahalere yekdiğerini temamlayan bu iki kardeş memleket arasında öteden beri mütelaik anlaşmaya göze alan bir çalışmanın mevcut olduğuna vakıftır. Rıza Şahın memleket haricine olan ilk ziyaretinin Türkiye'ye vuku suretile sureti mahsusada

kayıt ve tes'it olunan bu dostluğu herkesden evvel biz Kafkasyalılar ve bilhassa biz Azerbaycanlılar iyi gözle görür, onu candan alkışlarız.

Bu iki komsu ve kardeş memleket biz bir çok bağlarla ve hayati, siyasi menfaatlarla bağliız. Ceneptaki bu dindas, irktas ve kardeş memleketler arasında ne zaman nifak, şikak ve mücadele olmuşsa bundan sınık düşman istifade etmiştir, ki bunun da acısını ilk sırada çeken biz olmuştuk.

İşte bunun için Türkiye ile İran arasındaki samimi dostluğun devamını derinleştirip bu ziyaretin mes'ut neticeler vereceğini ümitle her iki kardeş memleket candan saadettler diler, bu dostluğun Kafkasya ve Azerbaycan hesabına dahi ümitli neticeler vermesini temenni ederiz.

„İstiklâl"

Sovyet-Japon münasebatında geğinlik

Lehistan telgraf ajansı Pa'ın Moskva'dan verdiği malûmata göre Sovyetlerle Japonya münasebatı arasında yeniden çok mühim gerginlik hasıl olmuştur. Son günlerde Sovyet-Japonya medeni yaklaşma cemiyetinin mühim âzasından birisi Tokyo'da hapsolünmüştür. Bu münasebette Tokyo matbuatında Sovyet selareti maiyetindeki memurların Japonya komünistlerle münasebette oldukları hakkında çok şiddetli ve ithamîni yazılar çıkmıştır.

„Berliner Tageblatt" gazetesinin (23 Haziran Nr. 292) verdiği malûmata göre Tokyo zabtası „Japonya'da Sovyetler İttihadı muhiplerinin Cemiyeti" nam teşkilâtı feshetmiştir. Gazete bunu da ilâve ediyor ki, mevzuabas teşkilât faaliyeti sırf komünist propagandasından ibaret olduğu için Japon polisinin feshet kararını mucip olmuştur.

Aynı gazetenin 29 Haziran 1934 tarihile Tokyo'dan verdiği malûmata göre, Sovyet-

lerin Tokyo sefiri Yurenef, bir kaç gündün beri bütün japon sinemalarında gösterilmek olan „En yüksek vazife" ismi bir filminden dolayı Japonya hükümeti karşısında protesto etmiştir. Gazete ilâve ediyor ki, harbiye ve bahriye nezaretlerinin talimatı ve kapudan Mazida'nın idaresi altında çevrilmiş olan ve „fevkalade zamanlar" için japon milletini hazırlığa davet eden bu patriyotik film 1937-nci senede ikinci beş yıllık planın ikmalî üzerine Sovyetlerin Japonya'ya harp ilân ederek Tokyo üzerine denizden ve havadan hücumu geçeceklerini göstermektedir. Film, ikinci beş yıllık planın, Sovyetlerin Sibiryada azamî surette askeri bir hazırlık için çalıştıklarından ve Sovyet-Mancurya hudutları boyunca kuvvetli bir ordu topladıklarından ibaret olduğunu göstererek Moskva'nın — gene de aynı maksatla olarak — Japonya'da şimdiden komünist propagandası yürüttüğünü tasvir ediyor.

Japonya, Türkiye ve Sovyetler

„Daily Expreß" gazetesii 27 Haziran tarihli nüshasında Türkiye-Japonya münasebatından bahsederek, Japonya'da Türkiye için 2 adet 8.000 tonluk kruvazör, 2 adet muhrip ve müteaddit diğer harbi gemiler yapıldığını tesbitte, yeni gemilerin Japon mürettebatı kumandası altında Çanak-Kale boğazına getirilecek orada Türkiye'ye teslim olacağını kaydediyor ve aynen diyor, ki:

„Genilerin japon mürettebatı kumandası altında Çanak-Kale boğazına girdiği esnada rus-japon harbinin dahi birdenbire aynı anda çıkmak zamanı yetmişeceğini kim şimdiden inkâr edebilir? Ve böyle bir hadisenin tahakkuku neticesinde gemilerin Türkiye'ye teslimi yerine doğrudan Karadeniz'e sokulmasının imkân haricine olacağını kim tahmin edebilir?"

„Her yüzünün Vatan, nevi beşerin millet" olacağına uyanlar Vatanlarını fedaya razı olmuşlardır.

Şimdi, komünizmin 17 yıllık tecrübesinden sonra, bu hayalden dönülerek tekrar eski hakikata, Vatan mefhumuna gelindikte, şüphesiz, bolsevizm iki mühim tezatta karşılacaktır:

Bir kerre İttihattaki bütün insanlar Vatan şiarile alevdirendire bilmek için sınıf nazariyesinin icap ettirdiği taktikten temamille vaz geçilecek millî tesanüt prensiplerine gelmek lâzım.

Sonra mademki hayatın en büyük kanununu Vatana hizmettir, rustan olmayan milletler için kendi vatanlarına değil de, zora bağlandıkları bir teşekküle sadık kalacaklardır?!

Hiç şüphesiz ki „Vatan için" şiarına kat'î eden Moskva kızıkları bu taktikle asil rus halkının kalbine hitaple onun büyük hükümetçilik damarna vurmak istiyorlar.

Moskva'nın vurduğu bu mızrapla büyük rus tellerini su veya bu suretle ihtizaze geleceği tahmin olma bilir. Fakat tesisi anmadan beri çok büyük bir hararetle yaydığı ideolojije taban-tabana zıt olan bu yeni siarını aynı zamanda hozucu tesirini dahi tahmin etmek güc değildir.

Bu güclessi ise her seyden evvel milliyet mes'ellesi sahasında görülecektir. Bu siar bir taraftan Velikorustardaki merkeziyetçi nasyonallizmin hücumunu, diğer taraftan

Sovyetlerde koraklık ve açlık

Moskva'dan Avrupa gazetelerine ak-seden malûmata göre Sovyetler Birliđini, bilhassa Ukrayna, Kırm ve Kafkasya kısmında koraklık devam etmektedir.

Bir kaç yerlerde hararet gölgede 45 dereceyi bulmuştur.

Ekin, bilhassa buğday ekini mahvolmaktadır. Mahsulün şimdijye kadar 40%—50% nisbetinde telef olduğu tahmin ediliyor.

„Manchester Gardiyen" gazetesinin Moskva'dan aldığı malûmata göre uzun süren koraklıktan sonra Sovyetlerin cenup müntazamlarına yağmurlar başlamıştır. Fakat yağmurların artık bir faydası olamamıştır, zira ekin yamışmıştır. Ukrayna, Kırm, Kafkasya ve Edil boyu en çok muztarım olan yerlerdendir.

Mahsulün koraklıktan dolayı mahvolması Sovyet hükümetinin endesini mucip olarak onu şimdiden fevkalade tedbirler almaya mecbur eylemiştir. „Deutsche Allgemeine Zeitung" gazetesinin (3. 6. 1934) Moskva'dan aldığı malûmata göre Rusya'nın her tarafında ekmeğe katliğı hüküm sürmektedir. Sovyet hükümeti bu yüzden 1 Haziran tarihile çıkardığı bir kanun ile ekmeğe fiatlerini yeniden tanzim etmiştir. Gazete bu hususta aynen şunları dahi kaydetmektedir:

„Devlet tarafından beher kilosu 30 kopyak olarak fiatları satılan siyah ekmeğin Haziran birinden itibaren 60 kopyak, yani iki defa fazlasına bırakılacaktır. Beyaz ekmeğin dahi aynı nisbette fiatına yükseltilecektir. İktisadî bakımdan ehemmiyeti hayli çehet, ekmeğe fiatlarının yükseltilmesi dolayısıyla taayyüş masrafları bittap or derecede yüksüleceğidir. Ekmeğe fiatlerinin kalkması mahsulün fenalığından ileri gelmiştir."

Şiddetli koraklık neticesinde mahsulün mahvolduğu ve bundan dolayı Sovyetlerde yeniden mühtiş bir açlığın başlanacağı hakkında bütün Avrupa matbuatında haberler nesrolmaktadır.

„Berliner Tageblatt" gazetesii 9 Haziran tarihli aksam nüshasında tercümesini aşağıya göçürdüğümüz şayanı dikkat bir yazı nesretmiştir: „Yeni açlık dalgalarını tehdidi — Sovyetler haric memleketlerde kızıl ordu için buğday satın aliyorlar" başlığını taşıyan şu yazıda deniliyor, ki:

„Son günlerde Sovyet ajanları tarafından Garbi Avrupa'nın muhtelif piyasalarında buğday mübayaası icra olunmaktadır. Sovyet hükümetinin mencyanları Londra ve Paris'te külliyyetli miktarda buğday satın almaktadır. Sovyet hükümeti bu tedarikatın gerek içeride, gerekse Avrupa efkârı umumiyesinde son derece gizli tutmağı, sayıyor. Moskva'nın alalelacele buğday satın almağı başlaması sadece kızıl ordunun taayyüşünü temin etmek maksadile yapılmaktadır.

Sovyet hükümeti tarafından buğday satın alınmasının artık bir hakikat olduğunda kimsenin şüphesi yoktur. Sovyetler tarafından cenubi Fransa'da mübayaa edilmiş olan buğdayı hamil vapurlar geçen hafta Odesa'ya doğru yola çıkmışlardır. Sovyetlerin buğday satın almısı keza Kanada'da dahi mübahade olmağı başlamıştır."

Güzele buğday mübayaasının sebeplerini izah ederek diyor, ki:

„Gerçi bir kaç hafta bundan evvel Moskva'da yeni mahsul hakkında resmen niğbinlik ibraz olunuyordusa, şimdî açıkça itiraf olunuyor ki, Ukrayna'nın en mühim buğday mntakaları uzun müddet devam eden koraklık ve çeğirge tasallülü yüzünden

(Arkası 2-nci sahifede)

da rustan olmayan milletlerdiki ademî merkeziyetçi nasyonallizmin şiddetli müdafasını icap edecektir ki, neticede, bu jki karlılığı menfaatların tokuması Sovyetler İttihadının müdafaa kabiliyetini artırmağına değil, bilakis, azaltmağı sebep olacaktır!"

Hiç şüphesiz, ki biz, bütün alametlerle, ilân ettiği beşeri ve gayri millî prensiplerinden ric'at etmek zaruretinde kalan bolsevizmin geçirmekte olduğu pek buhranlı günlerindeyiz. Bu günler Moskva diktatörlerinin Vatan'ı ric'at etmek zaruretine getiriyorsa, emin olalım ki hadiselerin mantığı bolsevizmin siyasi ifadesi olan Sovyetler İttihadını bir Vatana değil, bir çok Vatanlara ırea edecektir!

Çünkü Kalpleri tutuşturan Vatan yalnız Millî Vatan'dır! M. E. Resul-zade

Varşova'dan mektup

Dr. Goebbels'in konferansı — Dahiliye nazırım katli

Almanya ile Lehistan arasında yapılan ademi tevazü misaki, bu iki komşu memleket arasında evvelce mevcut gerilimleri ortadan kaldıracak, her iki sınıyası-iktisadi temaslara, bilhassa harik yaklaşımlara müsait olacak amçıştır.

Her iki memleketin hayatı menfaati icabından gelen bu yaklaşıma hareketine iyi bir misal olmak üzere, „Nasyonal-sosyalizm ideolojisi“ mevzuunda Varşova'da bir konferans vermek üzere „Lehistan münevverler cemiyeti“ namına meşhur helenist Prof. T. Zelinski tarafından davet edilen Almanya propagandası nazırı Dr. Goebbels'in Varşova seyahati gösterilebilir. Varşova halkı tarafından çok merakla beklenen Dr. Goebbels, Haziran ortalarında 10-dan fazla iş arkadaşları ile Varşova'ya gelmiştir. Almanya müstafiri, tayyare meydanında resmi hükümet münessirleri, nazırlar, Alman sefir ve sefaret erkânı ve başta Prof. Zelinski olmak üzere ilim münessirleri, ecnebi ve yerli gazeteciler tarafından hararetle karşılandıkdan sonra sefaretine gelmiş ve bir müddet istirahatından sonra akşamda doğru Varşova'nın „Resurs Obvatelski“ salonunda heyecanlı beklenen konferansını vermiştir.

Hususi davetçilerine 1.000-ne kadar dinleyici salona hınca-hınc doldurmuştu. Siyasi mehafilden Bayseklil Dr. L. Kozlovski, hariciye nazırı S. Bek, dahiliye nazırı B. Peracki, Seym meclisinin harici siyaset endümeni reisi Radvisvil ve diğerleri, askerî mehafilden general Fabrits, erkânı hariciye reisi general Gonziyrovski ve bir çok yüksek zabitan, hariciye nezareti erkânı, Seym meclisi erkânı, mebuslar, bir çok ilim adamı ve Almanya'nın Lehistan sefirî ile beraber büyük ecililer ve sefirler konferansa hazır bulunuyorlardı. Şunu da kaydedelim ki binden fazla müsafirler arasında bir tane yahudi bile yoktu.

Toplantıya aça Prof. Zelinski Dr. Goebbels'i lehee ve almanca samimi cümlelerle hazırlama takdim ettikten ve konferans mevzu hakkında kısaca malumat verdikten sonra sözü alman müstafiri bırakarak alkışlar arasında kürsüden çekilmiştir. Bu davet üzere kurşuyle gelen Dr. Goebbels, konferansa başlayarak hülâseten şunları söylemiştir:

„Bağınkî Almanya hem şu, hem de iç itibarile nasyonal-sosyalizme o derece bağlı bulunuyor ki, nasyonal-sosyalizmi bir Almanya'nın mevcudiyeti kabili tasavvur değildir. Nasyonal-sosyalizm, alman karakter ve karnını, alman tarihinin hususiyetlerine bağlı almancaya tipik bir hadise ve ideolojidir. Nasyonal-sosyalizmin ruhi bir hadise

olmak itibarile Almanya haricinde de hüküm bir mevki almaga can atığına ve siyasi açılma yolu takip ettiğine ihtimal vermek yanlış bir kanaattır. Vaktile Mussolini'nin faşizm hakkında söylemiş olduğu „bu (yani faşizm) ihracat malı değildir“ sözü nasyonal-sosyalizm hakkında dahi söylebilebilir. Nasyonal-sosyalizm ancak ve ancak Almanya'nın dahili me'salesidir ve bu da onun hayatı menfaati icabı olarak meydana çıkmıştır.

Nasyonal-sosyalizmin Almanya'ya has bir ideoloji olduğunu kaydettikten sonra Dr. Goebbels, bu ideolojinin metot ve dinamikine geçerek nasyonal-sosyalizm ihtilalinin bahsetmiştir. Goebbels'e göre, almanlar bütün halk kütlüsünü ihtiva eden ve halkın ruhi ihtiyaçlarına cevap veren nasyonal-sosyalizm hükümeti gibi bir hükümet görmüş değillerdir. Bu hakikat daha 1933-ün 12 İkinci Teşrininde yapılan ve hükümet mevcut reylerin yüzde 92%'ni nisbetini kazandıran ihtilâta ortaya çıkmıştır. Yeni Almanya ile diğer komşu demokratik memleketler arasında müteakıbil anlaşma kolaylaştırılmak için bu ciheti bilhassa kaydetmek zureti vardır. Almanya'da millet ve hükümet iki ayrı-ayrı şey değil tek ve aynı bir şeydir. Nasyonal-sosyalizm ihtilali geniş alman halk kütlüsünü âtil ve bozuk bir idare sistemine, aygırı bir ideolojiye karşı yapmış olduğu isyandan başka bir şey değildir. Bu azim ihtilali yapan alman milleti artık istikbalinden emindir. Her sahada, bilhassa iktisadi sahada hüsulâ gelen değışiklikler bu ciheti pek sarıh olarak göstermektedir. Almanya'da öteden beri mevcut sınıf kavga ve gürültüler ortadan kalkmış ve yerini milletin elbirliğile müşterek çalışmasına bırakmıştır. Millet zinde ve yeni bir ruhla müteht bir iş hayatına atılmıştır.

Bundan sonra 17 ay zarfında memleketin muhtelif sahalarında yapılan bir çok yenilikler hakkında hülâseten malumat vererek Dr. Goebbels, Almanya'daki marksizim ve komünizm mücadelesine temas ederek marksizim ve komünizmin anarşik ve kaotik bir kuvvet olduğunu anlattıktan sonra Almanya'da komünizm ve marksizim davası yapan unsurların alman milleti için tehlike teşkil ettiklerini ve bu yüzden izolire edilecek kontrol altında bulduklarını ve 66 milyonluk bir milletin uyanışı, hayatı namına bir-iki bin kişilerin kontrol altında bulunmasını hiç bir mazur olmadığın kaydetmiştir.

Bunu müteakip Dr. Goebbels yahudi me'selesine temas ederek demiştir ki, nasyonal-sosyalistler hükümet başına gelmeden evvel memleketin ruhi hayatı, sermayesi üzerinde yahudilerin büyük bir rol ve tesiri vardır.

Sovyetlerde koraklık ve açlık

(İ-nci sahihden mabat)

den temamil mahvolmuş ve bu sebepten mahsulde azimi toldukca azalmıştır. Ekmeğki fiatları son haftalar zarfında deşebeli surette yükselmektedir. Erzak fiatların dahi yükselmesi resmen iftira olunmaktadır. Amele ve memur maaşlarının kalkması resmen ekmeğki ve erzak fiatlarının yükselmesi izah olunmaktadır. Ekmeğki ve erzak fiatları serbest piyasada az bir zaman içinde 300% nisbetinde artmıştır. Bütün bu hadiseler ahali arasında yeniden endişeleri mucip olmaktadır.

Bu haberi derçettikten sonra gazete kendi tarafından aşağıdaki satırları dahi ilâve etmektedir:

„Sovyetlerin muhtelif yerlerinde alınan bir çok mevsuk malumat yukarıdaki yazıları temamil teyit etmektedir. Siyasi ve dogmatik sebepler dolayısıyla kaba ve acele surette yürütülen kollektivize neticesinde Sovyetler İttihadi 1932 ve 1933 senelerinde şiddetli bir açığa maruz kalmıştır. Bu eksperimenter neticesinde 5 (bes) milyondan fazla insan mahvolmuştur. Şimdi de yeni bir açlık dalğasının geliş endişelerini tahmin olunmaktadır, ki bunun neticesinde 1934—1935 senesinin kıışı, onsuzda yazılı düşümlerine oran ahalıye, büyük felakete mal olacağı şüphesizdir.“

Bu tesir, yalnız bu kadarını değil, edebiyat, neşriyat, tiyatro sahalarında da iftira ediyordu. Berlin gibi büyük şehirlerde muhtelif doktor ve avukatların yüzde 75%'ni nisbetini yahudiler teşkil ediyordular. Bütün yahudilerin Almanya'da 0,9%'ni nisbet teşkil ettikleri düşünüldü, Almanya'nın yahudilere karşı yaptığı müdafaa hamlesi gayet tabii görüldü.

Almanya'nın dahili hayatını anlattıktan sonra Dr. Goebbels bağınkî Almanya'nın harici siyasetine de temas etmiştir. Goebbels'e göre, Almanya'nın Lehistan'la anlaşması, Adolf Hitler ve hükümetinin bir sınıf siyaseti takip ettiğine ve bütün ihtilâfları anlaşma suretile beraber etmek taraftarı olduğunu gösteriyor. Almanya diğer her hangi bir devletin serfine hürmet ettiği gibi kendi serfine dahi hürmet edilmemesi ister. İşte bugün bu serfe hürmet edilmemişdir gördüğümüz içindir, ki Almanya Milletler Cemiyetinden çıkmış ve silahahtan boşanma kongresini terk etmiştir. Almanya her zaman sulhum temini yolunda çalışmış ve devletlere teşriki mesai etmeğe amadedir.

Dr. Goebbels bir buçuk saat süren konferansın alkışlar arasında bitirdikten sonra, Prof. Zelinski kurşuyle gelecek alman müstafiri (Arkası 4-ncü sahihede) A — T.

Türkiye hakkında bolşevik neşriyatı

Moskva'da intişar eden „Sbornik Mai“ [Mejdunarodni agronomičeski institut — Beynelmîle zarfat enstitüsü müntehabatu] nam mecumada son günlerde „V-skiy“ imzasile Türkiye hakkında bir yazı çıktı. Yazının başlığı „Türkiye toprak me'lesi ve köylü hareketi“dir.

Makale sahibi Türkiye köylülerine Kemalizm siyasetinin neticesi olarak doğmuş olan „sınıf ihtilali“nin mevcudiyetini isbatla çalışmaktadır. Makalenin anlatığına göre bugünkü „Kemal Türkiye'sinde“ yoksul çiftçiler bir taraftan derebeylerin taziyki, diğer taraftan da hükümetin ağır vergileri altında ezilmekte imiş. Güya Kemalizm köylülere karşı yürütüldüğü bir siyaset neticesinde, son yıllar Türkiye çiftçileri arasında — banditizm — eşkiyaçlık artmakta imiş.

Mezkur mecumuya kalırsa 1930-da vuku bulan Menemen irticai, Kemalizm köylü siyasetine karşı baş veren „inkılâbın“ ilk tezahürü imiş. „Kemalçılar hükümeti“ Türk köylüsünü çok ağır vaziyete sokmuşlar imiş. Ve Kemalizmin millî-burjuva inkılâbını yapan zamanda proleter-sosyalist inkılâbına çevirmek lüzumu ileri sürülmektedir.

Bolşevikler bu yazıların Türkiye hakkında dahi emellerini bir kerre daha açıktan söylemekten başka bir cürmü de iftira etmişlerdir. O da Menemen hadisesinde parmakları olduğudır. Buna daha o zaman „Bildiriş“ refikimiz de işaret etmiştir.

Sovyetlerin Şarkı Türkistan planları

„Berliner Tageblatt“ gazetesi 19 (Haziran Nr. 285) japon telgraf ajansı Rengo'nun Tokyo'dan verdiği aşağıdaki haberi neşretmektedir:

„Sovyetlerin, Şarkı Türkistan'a sokulmak için, yürüttükleri siyaset devam etmektedir. Moskva leride Hindistan'a hücum etmek maksadile Şarkı Türkistan'ı askerî mahreş kapusuna yapmak niyetindedir. Aynı zamanda Sovyetler Şarkı Türkistan ticaretini ellerine geçirmek için orada işlerine gelebilecek bir müslîman devleti yaratmak ve bu devleti harbi mühtümâle teçhiz etmek gayesini güdüyorlar. Sovyetlerin bütün su faaliyetlerini maksatları, Şarkı Türkistan'ın Hindistan ve Tibet'e komünist propagandası yapmak için birer propaganda merkezine çevirmekdir.“

nazarından cahil endercabil olduğuna için vaz'ettiği me'seleleri bir „derebeyi“ görüşü ile olsun halletmemişti. Buna mukabil o, gene cehaleti yüzünden, içini açıp dökse bilmiş ve ne gibi zürmenin dediklerine tercüman olduğuna anlatı bilmiştir.

O diyor ki: „... Faşist, şovenist, milliyetçi vatandaşlar tarafından söyleniyor: istikbalde kurulacak Azerbaycan'da sizlere yer yoktur. Onlar (yani biz Müsavatçılar — M.B.) bu yolu tutmaka düşünüyoruz, ki büyük bir inkılâb olmuş, vatanımız 14 yıl içerisinde komünizm devri geçirmiş, bu tarihi hadiseye nazarı itibare alarak, komünistleri bir sekkilde millî hükümeti kurmak lazımdır. Biz ise öyle düşünüyoruz: rusların darbi me'seli var — „Anarşi ile monarşi arasında bir adım var“.

Bu darbi me'seli doğuran rus milleti bu güne kadar bu adımı bulamadılar ve yapamadılar. Ancak bugün nümunesini biz Almanya'da gördük. Komünizm cereyanı ile kaynaşan alman milleti adımı yaptı, komünizm yerine faşizmi kurdular...“

Naki Beyi, ne söylediğini anlayamayan bir adam diye tanıdır. Sözleri karışık, tezahatlı doludur. Fakat satırları arasında sırtlan abas simayı görmemek mümkün değildir. O, çarlığın bahsettiği „krestpony“ hukukunu ihya etmek, çarlığın yarattığı sınıf hakimiyetini, esaret rejimini yeniden kurmak için halkı çağırıyor „sınıf mücadelesine“ —bolşevik“ damgasını vuruyor. Faşist ve şovenist olduğuna ileri sürüyor. Almanya'yı millî getiriyor. Halkı Hitler Almanyasını idare eden firkanın bayrağında „Milli Sosyalist Alman Amele Fırkası“ sözleri yazıldır.

„Monarşi ve faşist liderinin“ faşizm hakkındaki malumatı da sakat ve çürüktür. Faşizm de anarşiyeye ve komünizme bir aksülamel olmak üzere doğmuştur. Fakat o „anarşiden monarşiyeye“ değil, rejim me'selesinde korporasyon üsûluna doğru inkişaf ediyor.

Daha 1926-de verilen bir kanunla bütün istihsal kuvvetleri sendikalar, esnaf ve amele birlikleri halinde teşkil edilmiştir. Bu birliklerde iş sahiplerine amele toplamlar belirlenmiştir. Daha o zaman bu iki sınıf korporasyonu münessirlerinden mürekkep bir yura teşkil etmiştir.

O günden beri Mussolini bu teşkilât

Biz ve Düşmanlarımız

Rus esiri milletlerin, bilhassa rus zindanından kurtarmağa can atan mahkûm Türklerin istiklal hareketine karşı yürütülen düşman faaliyetleri son günlerde şiddetini artırmıştır.

Beynelmîle vaziyetinin Sovyetler aleyhine değışimesi, binaenaleyh, esir ve mahkûm Türkler için daha müsait bir sekkil almışla alakadar olarak, bu düşman faaliyetleri hissi ve şiddetini kuvvetlendirmektedir. Ve çok dikkati çalıtır, ki kendisini, muhtelif memleketlerde gösteren bu düşman faaliyetleri, Sovyetlerle münasibetleri daha yakın olan yerlerde daha hayasızca, Sovyetlerle münasibetleri az veya hiç olmayan memleketlerde ise ya yazıli veyahut hiç yoktur.

Bu düşmanlar kimlerdir? Ne diyorlar? Ve asil gayeleri nedir?

Daha iki buçuk yıl evvel Bakü komünist teşkilâtının 20-nci kongresi 17. 1. 1932 tarihli içtimada Azerbaycan komünist firkanının merkez komitesi katiplerinden İrka Sultanofla Polonski'nin „Müsavat Fırkasının faaliyetlerinden bahsedilen raporlarını dinledikten sonra „dahilde ve harifte milliyetçiler arasında faaliyetleri şiddetlendirmeyi“ karara almıştır. Bir müddet sonra Berlin'de intişar eden „Naş Vek“ gazetesinde „istiklâl“in 11-nci nüshasına naklettüğümüz şu haber neşredilmiştir:

„Öteden beri muhtelif muhacir teşkilât-larına sokulup bu teşkilâtlere içerisinde denetimlik plannın takip eden Moskva, son zamanlarda bu yoldaki faaliyetine daha ziyade girmi vermiş ve muhtelif merkezlerde bu hususta direktifler göndermiştir. Ezcümle Berlin merkezine gönderilen son direktif tamimlerinde birisinde şöyle deniliyor:

1. — Bütün mevcut muhacir teşkilâtlarına sokularak teşkilât dahilinde nifak yaratmak suretile ya teşkilâtı temamen bozmal, yahut ta muhtelif parçalara ayırmalarına gayret etmelidir.

2. — Nüfus sahabe ve kütle üzerinde müessir olan ve omalga başlanın, aynı zamanda bu hususta bir faaliyet gösteren maruf şahsiyetlerin nüfuzunu düşürmek için âzemi gayretli sarfetilmeli; gerek muhaceret içerisinde ve gerekse mahalli, bilhassa, hükümet mehafili nazarıda bir çok vak'alar

göstermek suretile bu adamlara leke vurarak nüfuzdan düşürmelidir.“

Tam iki yıl bundan evvel, 20 Haziran 1932 tarihli „İstiklâl“de, Resul-zade Mehmet Emin Beyefendi, yukarıki me'sele etrafında „Fitnenin korunulması“ başlık bir baş makale yazdı.

Tekrar-tekarr okunmasını herkese tavsiye ettiğimize o makalede M. Emin Bey bolşevikleri bu yola sekkeden sebepleri tahlil ettikten sonra ezcümle diyorlardı ki:

„Siyasi hayat her zaman münakaşaya ve zürme mücadelelerine celbeder. Vatandan uzaktaki kalmak bedbahtlığında bulunmakla marazi bir hasasiyet arzeden muhaceret hayatında ise, bu münakaşa daha ziyade hiddet ve şiddet arzeder. Alelade muhaceretle bolşevizm istilası yüzünden doğan muhaceret arasında farkı dahi gözden kaçırmamak lazımdır. Burada sade hüriyet ve istiklal mefkuresine, merbutiyet saikinden başka, sırf çekilmez bir hayat yüzünden vatanını terk edenlerin sayı ehemmiyeti bir yekün teşkil eder. Bittap böyle bir muhitte „münakaşa“lar daha girift, daha karışık, daha prensipsiz olur. Böyle bir muhitte sırf fikir ve kanaati siyasiye sahibi şahsiyetlerin nüfuz ve itibarlarını muhafaza etmesi ziyadesi müşküldür. Tabiatı itibarile herhangisi siyasi muhaceretten daha sathi ve daha asabi olan bu muhit içerisinde çalışmak, siyasi gaye ve mefkûre bayrağını yüksek tutmak vazifesi daha ziyade müşküldür.

Bolşevizm rejimine karşı mücadele eden emigrasyonun bu gibi müşkül şerait içerisinde bulunduğunu iyi bilen düşman bunu azemi surette istifade etmeyi unutmuyor. O dercedeki ki, o, sade emigrasyon muhitini buldurmak, liderleri itibardan düşürcek vasıtalarla tevessül etmekle kalmıyor, isteğidki zaman bu asabi muhitin çıkan marazi tiplerini elile en ziyade ehemmiyet verdiği şahsiyetlerin maddeten dahi ortadan kaldırılmasına muvaffak oluyor.“

Daha iki yıl evvel yazılan bu yazı bize her zaman lüzum ve her şeraitte hayata tabiki bakı bir düsturdur.

Bolşeviklerin milliyetçi ve istiklâlçi muhaceretin birlik ve teşkilâtın bozma ve faaliyetlerini akim bırakmak hakkındaki

Esirliği özlüyenerler

Muhacir rus hayatını ve bu hayatın yarattığı tipleri canlandıran Averçenko'nun hikayelerinden birinde iki adam tasvir olunuyor. İkisi de muhacirdir. Memleketterden birinin deniz sahiline oturmuş, ayaklarını suya salıvermiş ve uzak ufkulara bakarak hulya alemine doluşuyorlar. Birbirleriyle konuşuyorlar.

Birbirlerini tammyorlar. Birден biri ötekine dikkatle bakmaya başlar. Ve sonra boyunca sarılıp adamı söyler. Adı söylenen adam pala bıyıklı, zindanban tipli bir adamdır. Hayrettedir. Tammyor. Öteki ise:

— „Nasil tanmazsin, diyor, hani sen memlekete iken zindanban idin. Ben de senin daimi müsafrin olurudum. Beni hiç itimsiz bırakmazdin. Daima dövderdin, şakla-laklardın. Gerçi ara-sıra elinden kaçmağa muvafak olurudun, amma beni gene tutup o zindana kaytırdırdın. Ve sen gene beni şakla-laklardın . . . Ah! . . . O günler, o gün-ler! . . . Nerde kaldı o günler? . . . Biz bir-birine öyle alışmışdık ki . . . Senin kamçını ve şaklağın yuymadan canım rahat etmezdi; sen de beni dövmeden uyuyamazdın . . . Ah, keşki ben gene senin esirin, sen de zindanban olsaydın, fakat orda olsaydık! . . .“

Aşağı-yukarı bu mealde olan hikayenin esir ve köle ruhu kahramanında, iftirâ edilebilir ki, bir nevî patriyotizm güyü degildir. Fakat onun nazarı „Vatan“ neresidir?

Bir zindan! Zindan muhacerete tercih eden bu adamın nazarı ve hayalinde hür, me'sut ve insani bir hayat kaynağı bir vatan yoktur. Çünkü daima esir yaşamıştır. Daima dövülmüş ve şaklağlanmış.

Önun âleminde hürâma damcı altında ve tepik altında sürüklenen ibretlerdir. İnsanî azat ve me'sut milî bir hayat mekânının mahrum bu köle ruhulara, maalesef aydınlar ve hayalî tipler degildir.

Vardır. Bunun başka nevinden bir misaline, Paris'te rusca intişar eden „Kalkaz“ mecmuasının Mayıs nushasında Ceyhun Bey'in bir makalesini okuduğumuz zaman, vakif olduk.

Ceyhun Bey, rus eserinde yaşadığımız 100 yıllık zindan hayatını, Averçenko'nun sakat ruhlu kahramanını, gülsu ruslara müsteker hıyandan kaynağı addediyor. Güya „son derece dindâr olan“ Azerbaycan Türkü rus kilissasına, rus dinine derin bir muhabbet beslermiş.

Ve „son derece dindâr“ sözlerine dikkati celbeden de Ceyhun Bey kendisidir. Yalnız bu kadar değil, Azerbaycan Türkü rus dinini ve rus medeniyetinin de hayran ve hürmetkârı imiş de habermizmiş . . .

Ve bütün bunlar da yüz yıllık „müsteker”

tecübelerinin tetkikte devam etti. Bu yıl Mayıs ayında palatonun açılış içtimasında nutuk söyleyen İtalya kralı, geçecek palato meclisinin korparosyon esası üzere kurulacağı ilan etti. Bu suretle İtalyan faşizmi mesleki temsil üsulu parlamentarizmin doğru muhim bir adım atmıştır.

Korporatîv devlet rejimi âlimlerinden İtalyan Cuzeppe Botai, bu mesele hakkında nesrettirgi bir eserde diyor ki: Korporatîv rejim, istihsalde çalışan grup, zîmre ve sınıflar arasında teşriki mesai yaratmağa çalışır ve hükümet bütün zümrelerin hakkını müdafaa etmeği buyunna alır.

Bu mesleki temsil üsulu ve tesanütçülük üzerine dayanmış teşriki mesai sistemi tecübelerinin ne netice vereceği henüz belli olmamakta beraber, şimdiden, bu hususta çoktan ilk adımı atmış olan bir çok demokrat memleketteri tarafından, âlsâle ile takip olunmaktadır.

Parlamentarizmin buhranına cere etmek üzere ortaya atılan İktisadî parlamen ve mesleki temsil üsulu etrafındaki tecübeler, Resul-zade Mehmet Emin Beyin „İhtilâçî sosyalizmin iflâsı ve demokrasinin geleceği“ adlı eserinde mükemmel surette hulâsa edilmiştir.

Sosyalizmin artık iflâs etmiş olduğunu ve demokrasinin nasîl İslah edilecek İstenildiğini etrafîle tahlil ve tasvir eden bu eser vaktiye Türk Ocakları tarafından toptan satın alınmıştır.

M. Emin Bey'in bu eserini Şeyhzamanî'ya ve onun „monarşist, faşist ve sovenist“ taraftarlarına tavsiye ederiz.

Gerek Almanya ve İtalya tecübeleri, gerekse Türkiye'de yapılacak olan tecübeler, şüphesiz ki, nazarı iftibare alınacak ve tetkik olunacak tecübelerdir.

Her „sarrafın“ işi olmıyan ve kendi mütehasssını, işten alınıyan adamını istendi bu tecübeler 14 yıldan birer bolşevizm tecübelerine maruz milletimizi saadet ve refah sahiline çıkarmak bakımından tetkik olunmalıdır.

Milletimiz, hakikaten de 14 yıldır bolşevizm tecrübe ve amelîyatına maruzdur. Bu devrin milliyetçi tipi duyus, görüs, anlayış, İtibarile İstislan edevkî milliyetçi degildir. Naslı, ki 1917—1920-nin milliyetçisi 1900—1905-in milliyetçisine benzermezdi. Memleketin bünyesi, esasî her sahada sarı-sarılar geçmiştir. O müzartip memleketti

Petrol istihsalı

Geçen nushalarımızda Bakü petrol ocaklarında İkinci Kânunla Şubat aylarında ne kadar petrol istihsal edildiğini yazmıştık.

Şimdi de Mart, Nisan ve Mayıs aylarında istihsalî hulâsa ediyoruz. „Bakinski Raboçi“ de (2. 4. 1934) okuduğumuz göre Mart ayında da aylık plan İkmal edilmemiştir. 31 gün zarfında 1.619.379 ton petrol elde edilmiş, ki aylık planın 90,1% nisbetini teşkil edermiş. Yıl başından itibaren 3 ay zarfında açık 742.634 ton imiş.

Nisan ayında bu açık ödenmemiş, İlavê olarak Nisan planı 89,7% nisbet İkmal edilmiş. Nisan ayının 28 günün zarfında 1.462.150 ton haslatılmıştır. Yıl başından 4 ay zarfında planın açığı 908.084 ton yapıyoruz. („Bakinski Raboçi“ 30. 4. 1934.)

24 Mayıs tarihli „Bakinski Raboçi“ gazetesinin yazdığına göre, Mayısın 22 günü zarfında 1.131.145 ton petrol çıkarılmış ki 22 günlük programın 87,1% nisbetini teşkil edermiş. Yıl başından Mayısın 22-ne kadar, 4 ay 22 gün zarfında Bakü petrol ocaklarının „borcu“ 1.089.332 ton yapmaktadır.

hayat! neticesinde vücut gelişmiş. Şunu da kaydedelim ki Azerbaycan Türkü yalnız rus dinine ve rus medeniyetine değil, alemulus her mâbede, her içtihad ve beşeri evsafî haiz her medeniyete hürmetkâr olmuştur. Bu onun „son derece dindâr“ olduğundan ve „yüz yıl ruslarla“ beraber yaşamasından değil, bilakis son derece medeni ve insani bir seciye ve âhlaka malik olmasından ileri gelmektedir. İki zafer ve iki mağlubiyet var:

Rus ordusunun Gence'ye girişi, Türk ordusunun Bakü'ye girişi. Birincisinde camiiye İtilca eden çoluk-çocuk, kadın, kız ve İhtiyarlar, hatta sütemer yavurlar bile kılıçtan geçirilmiştir.

İkincisinde bir rus burnu birle kanamamıştır. Bîakiks, bütün mâberetle beraber rus kilissası de hürmetle ziyaret edilmiştir. Azeri Türkünün bu yüksek medenî seciyesi, ruslarla „daimi müsteker hayat“ı değil, ayrı ve uzak yaşamayı talep eder. Çünkü Türkülükle rusluk birbirini ret ve İnkâr eden hürriyete esirlik, medeniyete vahşet, İslâla karanlık demektir.

Rusların dinini, medeniyetini ve dillerini okşayanlar, bize esaret veren, bizi hürriyet ve İstiklâlizmeden kanla, ateşle mahrum eden ruslara yalıtılanlar, rusların şaklağını, kamçısını ve nağayaklarını unutanlar, esirliği özlüyenerlerdir.

Esirliği özlüyener İse, İstiklâliğin samimî fedâisi olmazlar. Azerbaycanlılık İse en samimî hürriyetçilik ve İstiklâllik demektir. V. Nuh-oglu

kurtarmak, onun âldığı yaraları tedavi edilecek için, her seyden evvel onun, bir doktor gibi anlamak lâzımdır. Bu hastalık teşhis atmakla tedavi olunmaz, sevmele, halkın hakkını teslim etmele tedavi olur. Kesip atmak kasaplıktır . . .

Milletimizin 76% nisbeti köylüdür. Bunların üzerine amele, memuru, muallim ve serbest meslek erbâbi münaveverleri, burjuaziyi de İlavê ederek, bu nisbet 90%—95%'i geçer.

„Müsavat“ bunlara dayanıyor ve bunlara dayandığı için, ki bu kitlelerin millî hareketine „Müsavatizm“ denilmektedir.

Yüz yıl evvelisine kadar bizde köylü serbestti. Toprak Tanrının idi. Toprağı, yalnız onun bizzat İmar ve İstihsal eden tasarruf ederdi. Çarlık bizde krespostnoy münasibetleri berataf ederek köylüyü toprak sahibi bir mülkiyetçi yapmış İstiyor-duk. Şimdi de sosyalizmin doğan münasibetleri berataf ederek köylüyü mülkiyet sahibi azat bir vatandaş yapıyoruz.

Bu „komünistvârî millî hükümet“ değil, tesanütçülük milliyetçiliğinin tam kendisidir. Bunun aksî monarşizm olur, ki Naki, Münnep de olsa, bu temayülünü gizlemiyor. Fakat onun, İstanbul'da olduğu için açık söyleyemediğini türkçülük maskesi altında gizlenen „Rehber“çiler çarlık Bulgaristanında aşikâr söylüyorlar.

„Rehber“çilerin kim olduklarını „İstiklâl“ gazetesinin 56-ncü nushasında, „Çarlık Bolşevizm“ başlık yazında anlatılmıştır. Onlar çarlık devrini milletimiz için bir saadet ve refah devri diye tasvir ederler.

Onların nazârında çarlık devrinde Azerbaycan Türkü kat'iyen esir ve mahkûm değilmiş. Rus carının bile kapıları yüzünü açmış İmiş. İste bu „Rehber“çiler son zamanlarda daha yüksekten atıp tutmağa başlamışlardır.

„Rehber“in 26 Mayıs tarihli nushasında onun bir bezeyanname nesreden Tarmac Oğlu Mustafa nam meçhulün birisi arkaşadalarının aktifleri rus seferini devam ettirecek gibi, bolşevik ağzından İstimeğe alışkın olduğumuz bir İslanla „İmperyalist kucak-larda oynacak“ olmakla İtham ediyor ve gene bolşeviklerin çok tekrarladıkları sözlerden bir kaçını şöyle ifade etmektedir:

— „Şimdiye kadar kendi kendinize susarsınız diye bekleyevler olduk. İste görüyoruz ki İ sarpa sardı. Sizi zorla susturmak lâzım geliyor.“

„Bizi susturmak!“ — İste beyaz ve kızıl rusların müsteker gâyesi . . . Bolşeviklerin direktivî de zâten bundan ibaret . . . Fakat millî yoldan camıyanın bir misalini daha görmek için Paris'te intişar eden rusca

Bir sahtekârlık münasebetile

(Halil Hasmehmetli'ye cevap)

— Bu kîmin işi gelir? — Karîin kendisi hüküm versin.

4. — Mevzuubas mektup İrkanın kogulmuş Ş. Rüstembeyli ve onun kuvruğunda giden gayri me'sul zevatın vatperverlikke kabîlî telîm olıyan bir entrikinden başka bir şey degildir.

Hakikatin ortaya çıkması işbu mektubumuzun mecmuanızın İsradağı nushasına dercini rica İle hürmetlerimizi takdim eyleyirçifendim:

Mustafa Vekilli, Mirza-Bala, Ali Azerte-kın, Ahmet Caier Oğlu, Hilâl Münşi, Mehmet Ali Resul-zade, Abbas Kulu Kazım-zade.

„Kalkaz“ mecmuası bizim bu nezret mektuplarımızın beşinci nushasında teşriktmekle beraber maalesef gazetecilik usuluna ve sıyasî âhlaka muğayır bir hareketle bur-lanmaktadır dahî kendini İlanamıştır. Mektuplarımızı nesredilmeden ötekî tarafa gö-termiş, aynı nushadan onlardan âldığı „ce-vabî“ mektubu da komuştur. Halbuki vaktile üç müferrerin mektubunu nesredere-nin bu İdare „Müsavat İrkanının tebliğî“ unvanını verdiğî mahut yazı hakkında kim-sey malmat vermek İhtiyacını kat'iyen İhsisnememiştir.

Su suretle „Kalkaz“ İdaresi İtarağilîni İbrakarak kendisine galiba çok muhtâç ol-duğu „sensasyonel“ materyaller getiren taraflı İltizam etmiştir.

Yukarıdaki iki mektuba verilen „cevap“ Hasmehmetli Halil Bey İmazsın taştıma-ktdır. Galiba büyük kiskançlıkla 9 perde altında saklı tutulan esnaveyi ne bu dur.

Fahiş yalanları yüzlerine vurulan müfte-rilerin anlık göstere bilecekleri bir asabi-letle kaleme sarılan Halil Bey aydukdur-ulan yalan üzerinde berk duramıştır. Mektubunun vukubulduğunda İsrar ediyor.

Efkârı umumiyeyle İldatmayı bir kerre sıyasî mücadele silâhı olarak kullananlar için İttıpat aydukdurulan yalan üzerinde İsrar etmekten başka kolay bir cere bulunamaz. Fakat bu yalanların herkesi, kendileri İnanı tamalandırın başta sahta mal bayii sırasına tallalleri gibi tasavvir ederlerse İldamlayır.

Bir kongre nasîl yapılır? Bir reis nasîl edilir? Bir grup şu kadar zaman kendisile tesriki mesai ettiğî İrkanın veya o İrka dahilindeki su veya bu gruptan nasîl ayrılır?

Bütün bunlar malûm şahîdedir. Bu gibi (Arkası 4-ncü sahîfede)

„Kalkasya“ mecmuasının son Mayıs nushasında Ceyhun Beyin yazısını okuyunuz. Ceyhun Bey rusların pencesi altında yaşadığımız yüz yıllık zindan hayatını — bizi ruslarla daimi surette bağlayan müsteker ve me'sut bir hayat gibi tasvir ediyor. Azerbaycan halkının rus dilîare, rus medeniyetine, rus dinine, rus kilissasına, bağ-lılığında bahsediyor.

Bu adam aynı zamanda „Rehber“çiler gibi „Müsavat“ı dağıtmağa cam atanları İhmaye ve müdafaa dahî emtektedir.

Şefiçiler başta Azerbaycan'ı İbrakımyacak-larımız . . .

Şefi'nin avukatlığını yapan Naki Şeyhzamanî'nın kararı kat'idir: — „Faşist, sovenist, milliyetçi vatandaş-ların tarafindan söylüyorlar: İstikbalde ku-rulacak Azerbaycan'da sizlere yer yok-tur! . . .“

„Rehber“çiler de file hüden tularlar gibi ses-seze veriyor: — „Şimdiye kadar bir vatandaş kaçıtmış, hür bir ölkeden kovulmuş. Tereddüt edilmeden İnan getiriniz ki, yarın ne oraya ve ne buraya girebileceksiniz . . .“

„Buraya“ kelimesine dikkat buyurunus. Aslından sıyah değil, ben yaptım. „Rehber“ Bulgaristanın paytahtı Sofya'da çkıyor. „Muharrir“ İstanbul'dan yazıyor. Okuyucu zanneder, ki biz Bulgaristan'ı çok özlüyoruz da İbrakan yoktur. Halbuki „buraya“ İle İstanbul — Türkiye kasteditmiştir. Bu Donkışot nedense bu sözlerini bizi İbrakmak İstedemeyi memlekete yazamıyor da, bizim gibi Türkiye haricinde yazıyor. Bu korkut-manın böyle güllünc çihetinden başka çalıbi dikkat noktası da vardır. Biz vatan haricindeyiz, çünkü vatanımız İstila edilmiştir.

Biz onun düşün İstislan İstislan halası için çarpıyoruz. Bize tarazular yalan, yıkıl-mamın, davamızın akim kalmasını İstiyen „Rehber“çiler bize hitaben vatanın koval-dunuz diye memnuniyet İhtar ediyorlar. Hakları da vardır. Çünkü Azeri olmaları ve kendileri de bizim gibi vatandaşın „kuvul-muş“ olmaları, sevimeze, ağlarıdır. „Rehber“çilerin sözüne İna „Bakinski Raboçi“ gazetesinde maruf bolşevik muharriri Rayevskî demiştir. Azerbaycan'ın İstislanı dair bir yazma „İstila değil, İnkılâp“ diye cevap veren Rayevskî İlavê ediyor, ki: „Eğer, İnkılâp olmasaydı şü hudut haricinde bu-

(Lütfen sahtiyi çeviriniz) Mirza-Bala

hak...
Şorlık...
Köyler...
Bunlar...
1930'da...
Kemal...
„İhtilâçî...
Türk...
zîyete...
Burja...
tar-sosya...
Türki...
Türki...
daha...
de İtiral...
esinde...
zaman...
Terin...
rküs-...
nları...
zetesi...
ajansı...
ki haberi...
Türki...
esir devri...
İnkılâp...
Türki...
ayetine...
Türki...
İnkılâp...
devleti...
mmatle...
Soyler...
Sarı...
İnkılâp...
opaganda...

28 Mayıs tebrikleri

28 Mayıs bayramı münasebetle aldığımız aşağıdaki tebrik mektuplarını, geçen nusdahaya yetişemedikleri, bu nushaya dercediyoruz:

Kastamonî den

Azerbaycanlı Mir Refi Bey tarafından aldığımız işbu mektup Azerbaycanlı, Kırmızı ve Şimali Kafkasyalı olmak üzere 17 kişilerin imzasıyla gönderilmiştir:

Muhterem „İstiklâl“ gazetesine:

Aziz vatantaşlar!

Bundan on altı sene evvel gene böyle bir 28 Mayıs günü idi. Güzel yurdumuz bir asır süren rus istilasından kurtarıldı ve istiklâlin ilan ettiği.

Bütün Azerler bu san günümüzü ebediyen unutmayarak kalplerimizde yaşatmalyız.

Simdi gene hain düşmanların pis çizimleri altında çinçenen aziz yurdumuzun kurtararak meş'ut gününe erdireceğiz.

Evet, bizler böyle meş'ut bayramımıza şirin yuvamıza geçiremiyoruz; çünkü aziz yurdumuz tekrar rusluğun kızıltısına maruz kaldı. Vatandaşlarımız ayrılacak kan ve din kardeşlerimiz aziz yurtları köşelerinde bu günümüzü tebrik ederken gelecek seneyi, Azerbaycan istiklâlini düşünerek, bu neş'î günümüzü orada geçirmeyi cenabı Haktan dileriz.

Daha bizim gibi bir çok vatanperverlerimiz ve Müsavatçılarımız vatanımızın köşelerinde, Solokî şehrinde ve Sibirya buzlari içinde intekilleri için böyle mukaddes günlerini birbirine hatırlatıyorlar, böyle bir san gününü geçirmek imkân haricinde olduğu için şuraszlıkla Büyük İstiklâlimizi, müstakîl yurdumuzu bekliyorlar.

Kastamonî'de bulunan Azerî, Kırmî ve Şimalî Kafkasya muhacirleri Sizinle beraber bulunamadığımız için bayramımıza tebrik eder, cenabı Haktan hep beraber yurtlarımızı kavuşmayı temenni ederiz.

Yaşanmış müstakîl Azerbaycan Cumhuriyeti! Yaşasın Kafkasya Konfederasyonu!

Mahvolun Türklüğün ve Şark'ın düşmanı rusluk!

Kars'tan

Pek muhterem Emin Beyefendi!

Sanlı istiklâl bayramınızın yıl dönümü münasebetiyle bayramınıza tebrik ederim.

Su şanlı günün tes'îl ederken maksada muvafak olmak için her türlü fedakârlıkta bulunmağa bir dahi şö vererek ahdimi vanyleştiriyorum.

Yaşasın 27 Mayıs! Yaşasın İstiklâl! Hüseyin Sadık Kars 13. 5. 1934

lunurumu idiniz? Rayefski'ye verdiğimiz cevabı: „Rehber“çilere de tekrarluyacağım: — „Bizim vatan hudutları haricinde bulunmamız, Azerbaycan'ın rus istilasına maruz kalmasından ileri gelmiştir. Böyle omasaydı Azerbaycan namına konuşan ‚ayefski olmazdı.“

„Rehber“çiler bu hususta Rayefski fikrinde ola bilirler. İhtimal ki onlar „kaçmamışlar“ ve istedikleri zaman gitmeye ve rus süngüsüne dayanarak bizi bırakmamıza hakları vardır. —

Sevhazmanlı'nın atıp tutmasına gelince, o da aynı kaibidir.

İstiklâlçiler Azerbaycan'a anak istiklâl düşmanları, siyah ve kızıl da dahil olmak üzere, ruslar ve ruslara alet olanlar bırakmak istemez. Mamafî bir şeyi ilâve edecemiz:

Naki B. bir tarihi hatırlıyor, 1918-in Mayıs sonlarında Azerbaycan Şurayı Millî'si Tiflis'ten Genç'e'ye taşınırken, Naki sosyalist mebusarının Azerbaycan'a bakalı-mıyacağına söylemiş imiş. Simdi de Müsavatçıların brakılmıyacağını söylüyor, diyor. Ben de bir şey ilâve edeyim:

Eğer Naki'nin vakti böyle bir tehdidi vaki olmasa, bir metelik etmemis demektir. Çünkü sosyalistlere kimsə namı olmadı. Bu bir, ikinci: o zaman yalnız sosyalistleri değil, bütün Millî Şurayı melekete bırakmak istemiyen, kelli Milli Şura aşasına Genç'e'de (Han) hertaransarıyda yer gösteren hüriyet düşmanları da oldu. Bizi Bakı'ya bırakmak istemeyen düşman kuvveti o zaman Genç'e'de oturmağa yer vermeyen müteciler arasında ne fark vardı?

Aynı kara kuvvetler gene hareket ediyorlar. İstiklâl ve cumhuriyet düşmanları bizi Azerbaycan'a bırakmamakla tehdit ediyorlar. Düşman bu unsurları tebrik etmek suretile, muhaceret mahfilini tebrik etmek devam ediyor. Düşman muhaceretî parafize etmek, birbirine salmak istiyor. O, elde ettiği provakatorların elinde Türkiye ile aramızda manevi uçurumları yaratmağa çalışıyor, bunun için olmazın yalan ve provokasyonlara müracaat ediyor. Nakiler, kendi hareketleri, şurlu ve yasa şursuz, kenzî düşmanna faaliyetini takviye ediyorlar.

Muhaceretin aklı başında sağlan unsurları bu cihet üzerinde düşünmelidir. Muhaceret kendi için düşmana alet ola bilenlerden temizlemelidir. Çünkü bu gizli unsurlar açık düşmandan daha tehlikelidir.

Müriz v-Bala

Bir sahtekârlık münasebetile

(III-nci sahifeden mabat)

hususlarda ne şekilde hareket etmek lâzım geldiğini siyasi hayattan en az beheresi olanlar bilirler.

Bu nasîl „kongre“ ki pek muhim meselelere üzerine toplanıyor, 16 seneden beri bila itiraz fırka liderliğinde bulunan bir zata riyaseten atıyor da bu içtimadan ne atlan reisini, ne de firka'da öteden beri mevkiiler tutan diğer fırkacıların haberleri bile olmuyor?!

Bu nasîl „kongre“ ki 1933-de toplanmış, bu kadar muhim ve meş'uliyetî kararlar almış iken Nisan 1934-e kadar ondan kimisinin haberi olmamıştır, hatta riyasetten atılan zate bile, kıyabən olsun, alınan karar hakkında bir tebliğde bulunulmamış, bundan sonra fırka namına hareket etmek hakkında değilsin diye kendisine ihtar bile edilmemiş?!

Edilmezdi: çünkü bu kongre efanesi fırkacıların riyasete müracaatle Şefi Bey firka'dan koyalması taleplerinden sonra başlanmış kötü entrikten başka bir şey değildir.

Hali Bey muhtarları: Şefi ve Selim Beylere hakmayı kendisine daha münasip göre bilir. Bu tercihle o, emin olsun ki tahkir etmek istediği arkadaşları ancak sevindir-miştir.

Buğün Şefibeyliği alenen ret ve protesto etmiş fırkacıların sayısı 60—61 buluyor. Bütün bunlar aceba, Hali Bey göstermek istediği gibi, firka'dan maas mı alıyor?!. Hayır, kendisi herkesten daha iyi biliyor, ki evvelâ biz zengin değiliz ve saniyen

zengin olsak da para ile taraftar kazanmak istemiyoruz. Bunu isteseydik bizzat Hali Bey muhalefete geçmez, kongre efanesi uydurmadı. 1933-de güya ki toplanmış bulunan kongre hakkında ancak 24 Mart 1934 tarihile tebliğatta bulunmuş hıkmemî Hali Bey lütfen izah ederler mi? Maas-ının Marttan itibaren kesildiği ve aktarında bir rabita yok mudur?!

Herhangi saikle olsa da, onlar üç-dört kişî firka'dan ayrılır. İşgıda kala bilirler. Bu onların hakkıdır. Bu hakkı kullannmakla emin olsunlar ki, herkesten evvel bizî memnun bırakır, külfetimizi azaltırlar.

Fakat ihtiyar etdikleri metot, fesat, yalan ve falsifikasyon metodudur. Bu hıhustaki resmi rehberliği dahi Hali Bey, arkadaşları Selim Beyin tabiriile, Azerbaycan Azefi Şefi Bey dostuna bıraksaydı, hem yaşına hem de başına daha münasip olurdu.

„Müsavat“ fırkası reisi: M. E. Resul-zade

İdaraden

„Kafkaz“ mecmuasının 5-nci nushasında Şefi Rüstembeyli'nin bir mektubu nesredilmiştir. Şefi Bey mektubunun „İstiklâl“'e göndermiş iken nesredilmediğini bu yazısında kaydetmiştir.

Sunulan beyan editörün ki Şefi Bey tarafından nesredilecek için bize hiç bir zaman evet mektup gönderilmiştir.

Bizden önceki cevabı evvelceden kestirmiş olsak ki, Şefi Bey kendisinin firka'dan koğulduğunu akt mektubunu, bir yalan ilâvesile, bu gibi metain meraklısı bulunan „Kafkaz“ mecmuasına göndermeği tercih etmiştir.

Hakikî vatanseverlerin sesi

İstanbul'daki fesatçıların bozgunculuk kasdile giriştikleri fitneli faaliyet, milli Azerbaycan muhacirlerinin sağlan unsurları üzerinde pek fena tesir yaparak müteeb-bislerine karşı derin nefretini olmuştur.

Azerbaycan muhacirlerinin oturdığı muhtelif merkezlerden alınarak, bir kaç nus-hadan beri, işbu sütünlarda neşrolunan materyallerden bu nefretin ne mahiyette olduğu hakkında karilerimiz muayyen bir fikir edimşilerdir.

Bozgunculuk maksadile icrâ olmuştuk artık siyasi hayatımızda — Şefibeyçilik — diye kendine mahsus istilâhın bulan bu rezil hareketin milli ve sağlan unsurları, hakiki vatanperverler tarafından ne surette karşılandığını samimi bir misal olmak üzere, Trabzon'da oturan Azerbaycanlı müteci-muhacirler tarafından M. Emin Beyefendi namına gelen bir mektubu daha aynı aşaya dercediyoruz:

Trabzon'dan

Muhterem Mehmet Emin Beyefendi! Senelerden beri vatan ve millet uğrunda bu kadar çalışmış, kızıl ve beyaz rus millette karşı göğüs gerekerek Azerbaycan millî istiklâl mefkâresini bütün dünya devletlerine anlattığımız ve vatanımızın kurtuluşu için uğraştığımız çok büyük teşekküller ediniz.

Sevdiğimiz reisimiz! Şunu da biliniz ki, bütün vatantaşlarımız, muhacirlerin ve Kafkasya ülkelerinin nazarında Sizin büyük bir hak sahibisiniz. Bunu hiç bir Azerî evlâdı ve diğer Kafkasyalılar da unutmazlar, eğer bizlerden bu hakkı inkâr eden varsa, demek ki, o adamın vicdanı yoktur. Çünkü zati âliniz bütün ömrünüzü, hayatınızı, kendî çocuklarınızı bırakıp millet ve istiklâl yolunda feda ettiniz. Bunu da kimsə unutmaz ve unutamaz. Buğünlerde bir takım-ları Sizin bu hakkınızı inkâr ederek, bir takım güruhlar çıkarıyorlarsın, onlar kim oluyorlar, nedirler? Biz onları tammyor ve tanıyamıyor. Eğer Sizin şahsî bir garezleri varsa, onu başka bir zaman yapınlar, şimdi zamanı değildir. Millet namına Sizinle uğraşınlar. Aceba bu heriler bizim vatanındaki kardeşlerimizi göz önüne almıyorlar mı, Sibirya, Solokî ve Arhangelski gibi, buzu chehennemde ve Türkistan çöllerinde yüz binlerce aç, çıplak, esaretek kan veren kardeşlerimizi görmüyorlar? Aceba bunlarda hiç mi insaf ve mirıvvet yoktur? Elendim ne derlerse desinler, zati âlinizi herkes iyi biliyor, su murdarlık kabul etmez ve altn pa götürmez. Milletimiz onların, o herilerin ne fikrîde olduklarını çok iyi biliyor. Eğer onlarda vatan hissi olsaydı, 14 senedir vatanımız mezarlık olmuş, onu düşünürlerdi.

Hiç olmazsa bir az da düşmandan utanmalı, düşmanı kendine güldürmemelidir. Eğer açık davası yapıyorlarsa burada bulunurların hiç birinden yüksek bir adam değillerdir. Nasıl, ki biz çalısıp idare ediyor, onları da çalısınlar idare etsinler, açık davası yapmasınlar! Bu hususta da vadedik lazımdır gelseydi, evvelce biz yapardık, çünkü Azerbaycan için canımızı, akraba ve kardeşlerimizi kurban verdik ve çocuklarımızı da esaret altında bıraktık.

Fakat vatan menafini her şeyden yüksek gördüğümüz ve vaziyeti iyi bildiğimiz için bütün mahıvıyelere katlanıyor ve istiklâlî yolunda çalışıyor. Onlar ise para davası ile meşğuller. Ne parası istiyor, yabuk aceba Azerbaycan'ın altınlarını, yahut hazinesini mi Siz harice kırdınız? Para yoktur dince düşmanlık yapıyorlar.

Muhterem reisimiz! Bu mektubu inza edenlerin çoğu 12 sene rus ordu ile carpsıp gelenler ve burada taş kırıp güdüleklere isim çıkarıldılar. Ve kimseden para istemiyor ve para davası yapan heriflerinden de çok yüksektirler. Bir parça utanınsın, insan bir parça sıklır. Derdimiz kendimize kâfidir, yaramızın üzerine bir daha yaramasınlar. Yardım istemiyoruz, düşmanlık yapmasınlar. Bu kadarı da olmaz, bu kadar da insan kendini düşürmez.

Biz, Trabzon'da bulunan muhacirler fırka-mızın ve Sizin aleyhinize olaırsın fırka-mızın protesto eder ve bilvesile derin hürmetlerimizi teyit ederiz etendim. Trabzon'da yaşayan Azerbaycanlı müteci-muhacirlerinden:

1. Mehmet-zade Ali Akper Bey
2. Sultan-zade Müseyip Bey
3. Asurbeyli Nasrullah Bey
4. Hacı Şaban-zade Yusuf efendi
5. Hacı Kara Oğlu Akil efendi (Zeğem partizanlarından)
6. Kupes Oğlu Aslan efendi (Zeğem partizanlarından)
7. Mirza Oğlu Muhtar efendi (Zeğem partizanlarından)
8. Mehmet Oğlu Rüstem efendi (Zeğem partizanlarından)
9. Hüseyin Oğlu Hasan efendi

Trabzon 3. 6. 1934.

Tebriz den

Azerbaycan istiklâl hareketi rehberi muhterem M. Emin Beyefendiye! Aşağıda yazdığımız şu küçük yazıya muhterem gazetenizde yer vermenizi istirham ederiz:

„İstiklâl“ın 56-nci nushasında okuduğumuz vatan haini Şefi Bey Rüstembeyli'nin çirkin hareketine karşı, burada mukim biz Azeriler derin nefretlerimiz izhar ediyor ve bunun gibi bozgunculuk, fitnelik yapıyapıncı karşı yaptığımız amansız mücadele karşı çok haklı buluyor ve samimi kalple karşıyoruz. Gerek ana vatanımızda mevcut milliyetçi Azeriler ve gerekse muhaceret edilmiş bulunan milliyetçi, namuslu vatansever Azeriler hepimiz Size sadık olarak Sizi, istiklâlme elde etmek uğrunda gayretle çalışan Azerilerin başrebbi gibi tanıyoruz.

Milli organımız „İstiklâl“i büyük bir alaka ile okuyoruz, 28 Mayıs günlerini hatırladıkça istiklâlimizin pek yakın bir zamanda elde edileceğini yüreklerimiz sevinçle dolu olarak hissediyoruz.

Size Ulh Tanrı'dan uzun ömürler ister ve kızıl rus vahşetine karşı yaptığımız mücadeleye büyük muvafakiyetler dileriz.

Azerbaycan milliyetçi-istiklâlçilerinden:

1. — Mehtî-zade H. Cabbar Bey
2. — Baba-zade Asker Bey
3. — Talışanlı Mehmet Han Bey

Tebriz 2. 6. 1934.

Varsova'dan mektup

(II-nci sahifeden mabat)

fire „Müneverler Cemiyeti“ namına teşekkür etmiştir.

Konferansın ertesi gün sabahleyin Dr. Goebbel's büyük bir merasimle „Meşul asker“ in mezarına cenok koymuş. Güleyn hariciye nazırı S. Bek'in ziyafetine hazırlanmıştır. Öğleden sonra Marsal Pil-sutski tarafından kabul edildikten sonra aşkama Varsova'yı bırakarak Krakova'ya hareket etmiştir.

Hazarın ortalarında Lehistan halkı elim bir matem günü yaşadı: Lehistan istiklâlinin elde edilmiş günü gerek askeri, gerekse mülki sahada büyük yararlıklar göstermiş dahiliye nazırı miralay Peracki, gündüzün otomobilinden inerek her gün yedik yediği „Klub“'a giderken kapıda meçul bir şahsın suikastına maruz kalmış ve kafasından yediği iki kurşula vefat etmiştir. . . .

Evvelce Varsova'yı ve sonra bütün Lehistan'ı galeyana getiren ve bilaistina bütün halkın nefretini mucip olan bu suikastın faili henüz yakalanmış değildir. Yerli matbuatın tahmin ettiğiine nazaran antipatriyotik ve siyasi mücadele namına yapılan bu çirkin suikast, hükümetin muhalif olan zümrelerinden tarafından yapılmıştır. Katilin mensup olduğu siyasi muhalefet zümresi de şimdilik anlaşılmış değildir. Bütün Lehistan halkı ve matbuatı siyasi dava namına kullanılan terot metodunu şiddetle retmekte ve bu hareketi lânetle yatetmektedirler.

Feci bir suikaste kurban gölen merhum nazırı, Lehistan kurtuluş hareketinin en ileri gelenlerinden ve Marsal Pilutski'nin itidamı kazanan adamlarından. Henüz 39 yaşında vefat eden Peracki, daha darülfünun sınırlarında iken muhtelif Lehistan kuruluş teşkilatlarında faal bir surette çalışmış ve enerjisiyle temayüz etmiştir. Lvov harbinde büyük yararlıklar göstererek yüksek harbiye mektebini ikmal ettikten sonra erkân harbiye zabitanı sırasına geçmiş 1928-de Seyme mevce intihap edildikten sonra bir çok askeri ve mülki mevkiilerde bulunmuştur. 1930-da dahiliye nazırı tayin edilerek vefatına kadar bu mevkiide kalmıştı. Merhum gösterdiği yararlıklar ve vatanı olan hizmetleri dolayısıyla bir çok medalya ve yüksek nişanlarla telif edilmiştir.

Merhuma hükümet besabına olmak üzere büyük bir defin merasimi yapılmış ve merasime reisi cumhur başları olmak üzere bütün hükümet erkânı, şefir, ‚sefaret erkânı, askeri mehalif müessesileri, binlerce halkı istikral etmiştir.

Dr. Goebbel'sin Varsova ve Krakof'ta resmi, siyasi ve ilmi le makamları tarafından samimi surette karşılandığı ve verdiği konferansın muvafakiyeti geçtiği bilaistina bütün alman matbuatı tarafından büyük bir sevinçle kaydolunmaktadır. Gazeteler bu seyahatın siyasi bir ehemmiyeti dahi arzettığını ayrıca tasvir ederek Dr. Goebbel'sin Marsal Pilutski tarafından kabul olduğuna ve bir matbuatı baş orğanlarının, bilhassa hükümet blokunda bulunan fırkaların nazırı efkârı olan gazetelerin şu seyahat münasebetiyle gerek yeni Almanya gerekse Dr. Goebbel's hakkında samimi yazılar neşrettiklerini kaydediyorlar. Sovyet sefiri Davlyan'dan başka Varsova diplomatı heyeti aşamasında hemsin hepini Dr. Goebbel'sin konferansına iştirakını Almanya erkânı unumiyesi ayrıca bir muvafakiyet gibi takkî etmektedir.

Muhtelif Avrupa telgraf ajanslarının bildiridiklerine görülmüş ki, Alman zamları Dr. Hitler'le Marsal Pilutski'nin görüşmeleri dahi mutemeldir. Alman-Leh dostluğu daha da derinleşmesine istisfad edecek olan bu iki devlet adamların malakata, bildiridikğine göre, Danzig'de vukubulacaktır.

Dr. Goebbel'sin Varsova seyahatı, merhum dahiliye nazırı Peracki'nin katli ve alelumum Polonya'nın dahi ve harici siyaseti etrafında bermut itfira ve yalan haberler yayırdıklarından dolayı, „Deutsches Nachrichten Büro“ ajansının 26 Haziran tarihile Varsova'dan verdiği malumata göre, Moskva ve Harkof'ta intişar eden müteaddit Sovyet gazetelerinin Lehistan'a girmesi Leh dahiliye nezareti tarafından men'edilmiştir.

Dr. Goebbel'si Varsova'yı davet eden Varsova darülfünunu müderrislerinden Prof. Zelinski, „Şarki Avrupa'yı tetkik Cemiyeti“ namı alan teşkilâtı davetiyesi üzerine Haziranın 19-nda Berlin darülfünunu büyük salonda, „Leh ölülisi Lehistan kıriyatı ve hars tarihinde“ mevzuunda bir konferans vermiştir. Muvafakiyetle geçen bu konferans Lehistan'ın Berlin sefiri Mr. Lipski, almanlardan siyasi, icfimal ve ilmi sahalar da tamnın olan bir çok mark şahsalar, darülfünun profesörleri ve müteaddit münevver alman zümrelerine mensup adamlar toplanmış. Haziranın 21-nde propaganda nezareti tarafından Prof. Zelinski şerefine mükellef bir ziyafet verilmiştir.

Evet, aza dâherine dini, hars vahşen, siyerle bu gün gösterdi, bir faydalı sıvı var mıydı gittikçe a-cede ki silirile Kermanı dani yalan bu memlûların emri müsterkin Bugün tutan zınları dahi karı millî olmuştur iki ka-sülâle me

Chefredaktor: M. E. Resul-zade
Verantwoortlich für Redaktion und Verlag: Hilal Munsif
Berlin-Charlottenburg.

Druck: A. Weesmann. Berlin S.W.11. Stresemannstrasse 72

